

UNIwersytet Medyczny w Lublinie
KATEDRA I KLINIKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH
Staszica 16, 20-081 Lublin
Tel. 81 534 94 14; Fax 81 534 94 10

Ocena rozprawy doktorskiej

Lek. Dominik Wawrzuta

Tytuł rozprawy:

**Sentyment i opinie na temat szczepień w mediach społecznościowych:
wielkoskalowa analiza tekstowa dyskursu internetowego**

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska porusza istotny z naukowego i praktycznego punktu widzenia problem mechanizmów działań edukacyjnych w zakresie szczepień, sposobów i skuteczności szerzenia dezinformacji, wykorzystania platform społecznościowych oraz wpływu pandemii i zasad wprowadzania szczepień przeciwko SARS-CoV-2 na problematykę szczepień. Są to zagadnienia, z którymi wielu lekarzy, zwłaszcza zajmujących się medycyną profilaktyczną, musi radzić sobie w codziennej praktyce lekarskiej. Tym bardziej ważne jest aby te kwestie, których znaczenie wykracza daleko poza „czystą” medycynę, było oceniane w sposób merytoryczny, przy zastosowaniu metod naukowych, tak aby wnioski mogły być formułowane w oparciu o zasady EBM.

Rozprawa Lek. Dominik Wawrzuta została opracowana pod kierownictwem i opieką Pana Dr hab. Mariusza Panczyka, który jest profesorem w Zakładzie Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Już tytuł tej rozprawy wskazuje, że mamy do czynienia z niezwykle ważnym i aktualnym projektem badawczym, analizującym rolę i znaczenie mediów społecznościowych w zakresie postaw pro- i antyszczepionkowych. Media społecznościowe są przez jednych uważane za błogosławieństwo współczesnej komunikacji i zachowań społecznych, podczas inni traktują je jako prawdziwą „puszkę Pandory”. Jakakolwiek byłaby ich ocena jednego nie można zaprzeczyć – mają one olbrzymi

wpływ na kształtowanie postaw wobec różnych problemów, i to nie tylko wśród osób młodych.

Rozprawę doktorską stanowi cykl powiązanych tematycznie czterech publikacji, z których trzy to prace oryginalne, a jeden artykuł jest przeglądem systematycznym. Badania były prowadzone w latach 2019 – 2022. W przypadku wszystkich prac Doktorant jest pierwszym autorem i jednocześnie autorem korespondencyjnym. Tym co zwraca uwagę jest przygotowanie omówienia tych prac, uzasadnienie wyboru tematów badawczych, zestawienie metod badawczych oraz całościowe i konkluzywne spojrzenie na zagadnienie, co sprawia, że otrzymujemy pracę nie tylko merytorycznie ważną, ale także przyjemną w lekturze i zrozumiałą nie tylko dla specjalistów.

Cykl publikacji będących podstawą rozprawy doktorskiej stanowią prace o łącznym IF 30,4 i sumie punktów MEiN: 560.

W pierwszej pracy przeglądowej przeanalizowany obecny stan wiedzy na temat aktywności ruchów antyszczepionkowych w mediach społecznościowych. Postawiono cztery szczegółowe hipotezy badawcze: 1. Treści antyszczepionkowe w mediach społecznościowych otrzymują więcej pozytywnych reakcji niż proszczepionkowe. 2. Treści antyszczepionkowe są tworzone w sposób ułatwiający ich odbiór przez użytkowników mediów społecznościowych. 3. W dyskursie antyszczepionkowym szczepionki są przedstawiane jako niebezpieczne dla zdrowia lub nieskuteczne. 4. Przeciwnicy szczepień często opierają swoje twierdzenia na teoriach spiskowych lub niepotwierdzonych naukowo informacjach. Sformułowano wnioski, że treści promowane przez przeciwników szczepień oparte są przede wszystkim na nieprawdziwych informacjach. W celu przezwyciężenia dezinformacji bardzo ważne jest zatem poznanie stosowanych przez ruchy antyszczepionkowe metod komunikacji i sposobów rozprzestrzeniania treści.

W drugiej publikacji przeanalizowano problem odry na podstawie artykułów na temat tej choroby opublikowanych przez europejskie media i udostępnionych na platformach społecznościowych w latach 2017-2019. Tematyka prac i emocje stymulowane przez artykuły medialne na temat odry mają wpływ na ich popularność w mediach społecznościowych i wynikającą z niej liczbę udostępnień artykułu. Zależności te mogą być wykorzystane w czasie prowadzenia akcji edukacyjnych zachęcających do szczepień przeciwko odrze.

Celem trzeciej publikacji było scharakteryzowanie argumentów przeciwko szczepieniom używanych przez polskich użytkowników Facebooka w okresie rejestracji nowych szczepionek przeciw COVID-19. W wyniku analizy argumenty przeciwko szczepieniom przeciw COVID-19 scharakteryzowano 12 kategorii, z których siedem było uniwersalnych a pięć typowych dla COVID-19. Autorzy opracowali również słownik tematów może do regularnego monitoringu postaw wobec szczepień prezentowanych przez użytkowników mediów społecznościowych.

W czwartej publikacji dokonano analizy argumentów używanych przez polskich przeciwników szczepień przeciwko COVID-19. Niezależnie od używanej platformy przeciwnicy szczepień korzystają w mediach społecznościowych ze spójnego zestawu czternastu argumentów dotyczących szczepień przeciw COVID-19, przy czym obserwowano istotne różnice popularności poszczególnych argumentów antyszczepionkowych pomiędzy poszczególnymi platformami.

Podsumowując, cykl jednotematycznych prac stanowi nie tylko usystematyzowany opis obecnych w mediach społecznościowych postaw wobec szczepień, lecz zawiera również praktyczne informacje przybliżające zrozumienie jakie jest źródło pochodzenia antyszczepionkowych postaw użytkowników mediów społecznościowych. Mogą one być wykorzystane przy planowaniu akcji edukacyjnych zachęcających do szczepień.

Pracę kończy wykaz szeroko cytowanego piśmiennictwa, który obejmuje 52 pozycje, głównie z ostatnich lat, z których część powstała w macierzystym ośrodku Doktoranta.

Na koniec dostępne są również kopie publikacji włączonych do cyklu, co ułatwia analizę. Ponadto zawarte są oświadczenia współautorów.

Oceniając rozprawę w całości, pragnę podkreślić bardzo dojrzałe i praktyczne podejście Doktoranta do podejmowanych przez Niego zadań badawczych. Należy docenić oryginalność tematu, ograniczoną liczbę opracowań i praktyczny brak podobnych analiz w Polsce. To niezwykle cenna i bardzo edukacyjna praca naukowa, mająca liczne aspekty praktyczne. Formuła Pracy Doktorskiej jest poprawna i zawiera wszystkie niezbędne elementy.

Rozprawa doktorska Lek. Dominika Wawrzuty pt. Sentyment i opinie na temat szczepień w mediach społecznościowych: wielkoskalowa analiza tekstowa dyskursu internetowego spełnia warunki określone w art. 187 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.) (oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazanie

ogólnej wiedzy teoretycznej kandydata w dyscyplinie oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej). W związku z tym mam zaszczyt przedstawić Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wniosek o dopuszczenie lek. Dominika Wawrzuty do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. med. Krzysztof Tomasiewicz

Lublin 28.01.2024